

Ekonomsko i kulturno čudo U DESET GODINA OD SOCIJALNOG SLUČAJA DO MJESTA ODLIČNOG ZA ŽIVOT

NIKOLINA VUKOVIĆ STIPANIĆ/CROPIX

● Gostovanja svjetski poznatih umjetnika

Slavni violinist Julian Rachlin održao je prošle godine besplatan koncert u Hrvatskom narodnom kazalištu u Šibeniku

LUCIANO MITAVOZIJA/CROPIX

● Međunarodni dječji festival

Uz jednu od najpoznatijih kulturnih manifestacija, šbrenski HNK odradi gotovo 200 vlastitih programa u sezoni

NIKOLA STIPANIĆ/CROPIX

● Glavni gradski trg

Na obnovljenom trgu danju i noću svira glazba, a zimi se klizice

Šibenik - grad od milijuna

W
IVANA MIKULIČIN

Prije 25 godina bio je to heroj u ratu, a pokojnik u miru. Anestezi-rani grad industrije za kojom ostaje samo korozija. U zadnjem desetljeću Šibenik su posjetili Brad Pitt, Bill Gates, Denzel Washington, Michael Jordan, Magic Johnson, Anna Oxa. Julian Rachlin u šibenskom je kazalištu muzicirao besplatno.

Stotine milijuna eura uložene su u Šibenik zadnje desetljeće, procjenjuje dogradonačelnik Danijel Mileta. Tri su obnovljene i u funkciju upregnute tvrđave, u gradu s dva UNESCO-ova lokaliteta, morskam tvrđavom Sv. Nikole i katedralom Sv. Jakova. Uz fascinantnu arhitektonsku interpolaciju, knjižnicu arhitekta Ivana Vitića, obnovljen je i glavni gradski trg uz podzemnu garažu. Tamo danju i noću, ne preglasno, svira glazba, a zimi se klizice.

Uz proračun koji je porastao za 250 posto, upliv iz fondova EU, sezonu od Uskrsa do Svih svetih, restoran s Michelinovom zvjezdicom, plažu u samom gradu, heritage hotele, Šibenik je postao, alegorijski rečeno, novi Dubrovnik.

Ali, kako veli naslov filma redatelj Vinka Brešana, "nije kraj!"

Na prostoru nekadašnje Tvornice elektroda i ferolegura, pokraj povijesne jezgre i plaže, gradi se "novi Šibenik".

Gradnja na područja TEF-a vrijedi 500 milijuna eura, ali to je tek jedno u nizu novih ulaganja - najavljuje dogradonačelnik Danijel Mileta, pa slobodno računamo da Šibenik u smislu predstojećih investicija postaje grad od milijardu eura.

Šibenik je, uz spomenuto, dosad uložio i u komunalno-prometnom smislu, vrtiće i škole. Recentni su projekti Studentski dom Palacin, koraljarski centar na Zlarinu, a od atraktivnih inicijativa u pripremi je eskalator koji bi između dva povijesna bedema povezo četvrt Dolac s tvrđavom Sv. Mihovila, pa čak i žičara koja

bi povezala tvrđavu Sv. Mihovila s tvrđavom Sv. Ivana. Planira se nova bolnica, Centar za mlade, obnova plaže Jadrije...

Za listu svih ciljeva gradske uprave - nemamo papira.

Gradski je proračun u 2013. iznosio 23 milijuna eura, a za 2023. je 59 milijuna eura. Sada bi pokojni Arsen pitao: "Otkud pare, otkud avion?"

Na svaku kunu iz proračuna uložili smo najmanje jednu kunu iz vanjskih bespovratnih izvora. Uz privatne, domaće i strane investicije, Grad koristi fondove EU, natječa je ministarstava, fondova, Hrvatske turističke zajednice i dr. - tumači dogradonačelnik Mileta.

"Neš ti njih?"

Vraćamo se novom Šibeniku koji niče na mjestu jučerašnjeg simbola kolektivne propasti, što tumači novinar Slobodne Dalmacije i Šibenskog lista Zdravko Pilić.

Šibenik je prije 25 godina zatorio TEF, a nije otvorio ništa osim kišobrana za kišu. Bio je grad socijalnih iskaznica. Pojam za propale socijalističke gigante, što su bili Tvornica elektroda i ferolegura, Tvornica lakih metala, Poliplast, Revija, Slobodna plovidba, Šibenka. Uzlet Šibenika počinje s ulaskom RH u EU. Moguće da je to deset najblistavijih godina u šibenskoj povijesti. Katedralu smo gradili sto godina, a u deset godina obnovili smo tri šibenske tvrđave - uspoređuje vrijeme i običaje novinar Pilić.

Na prostor TEF-a sada dolazi nova četvrt, a gradska se plaža širi, valjda do mosta.

Riječ je o brownfield prostoru veličine 20 hektara na kojem će se realizirati dva hotela od četiri i pet zvjezdica, zgrade s oko 890 stanova, dvorana s 3000 sjedećih mjesta, uz popratnu javnu infrastrukturu, poput vrtića i škole s prometnicama i zelenim površinama. U suradnji s Europskom bankom za obnovu i razvoj te europskim konzultantima pripremamo dokumentaciju - kaže dogradonačelnik Mileta.

NIKOLINA VUKOVIĆ STIPANIĆ/CROPIX

Aktualno, Šibenik se sprema za špicu sezone i u brojkama noćenja približava se referentnoj pretpandemijskoj 2019.

Imamo 40% više noćenja i 60% više dolazaka nego lani. Sezona je dulja i zahvaljujući Amadria parku (ex Solaris), zbog čega je Šibenik postao kongresna destinacija - tumači Mileta.

Jedan od "kotačića" sezone je i plaža u centru koje u Šibeniku nije bilo valjda od Titova "ne" Staljinu. Zbog Banja Šibenčani su zahvalni i bivšem te sadašnjem gradonačelniku Željku Buriću, ne manje nego Anti Šupuku koji je uveo "letrku" u grad. Šibenčani, međutim, nisu baš uvijek egzaltirani novom stvarnošću.

Dovoljno je reći Michelin, Rudolf Štefan i Pellegrini. I njegov projekt, Chef Stage, kojim je

Na prostoru nekadašnje Tvornice elektroda i ferolegura, pokraj povijesne jezgre i plaže, gradi se "novi Šibenik"

Šibenik učinio centralnom kulnarskom pozornicom za najveća imena svjetske gastronomije - Nicolai Ellitsgaard, Oriol Castro, Adam Meszaros, Adeline Grattard, Soenil Bahadoer... Ali što se poznatih imena tiče, u Šibeniku se nitko ne okreće ni za Bradom Pittom niti za katarskim i bahreinskim šaicima i njihovim suprugama i princezama. Šibenčani kažu: "Neš ti njih? Evo i nas, pa šta onda, a?!" Nekad se u Šibeniku sa zavišću govorilo kako je kava na Stradunu 50 kuna! Je li moguće, pitali smo se tada. Danas je kod nas isto i nitko se ne čudi - kaže Pilić.

Povratnici

Čuveni je, naime, gradski trač da gost kruzera prosječno ostavi 10 eura u gradu.

Pretjerivanje i podcjenjivanje! Tako smo i Česima i Slovacima - a spasili su nas turistički u ratu, dolazeći kada nitko drugi nije htio - brojali pomidore i limenke piva u gepeku! - podsjeća Pilić, govoreći o kruzernima koji ne mogu ući u uski kanal bez pomoći lučke kapetanije.

Do jučer su se u šibenskoj jez-

gri mogle naći nekretnine za 700, 800 ili 900 eura, a danas cijene četvornog metra počinju s najmanje brojkom dva i imaju četiri znamenke. Nekretnine koje su uređene koštaju tri ili četiri tisuće eura po kvadratu, napominje kolega novinar. Za neke se top-uređene apartmane traži i milijun eura, što ih, s obzirom na kvadraturu, svrstava među najskuplje na Jadranu.

U staroj gradskoj jezgri su tri baštinska hotela, u užem području dva nova hotela visoke klase. To su Life Palace, Heritage King Krešimir, Armerun, Bellevue, mali, butik hoteli, pa velebni D - Marin na Kulini, kraj marine za megajahte u Mandalinu. Čeka se sada obnova starog, kulnog hotela Krka.

Šibenik je, alegorijski, novi Dubrovnik. Međutim, dogradonačelnik ustraje na tomu da je Dubrovnik Dubrovnik, a Šibenik Šibenik.

Iako mi je jasno što želite reći s obzirom na to da je Dubrovnik perjanica turizma, naročito u pogledu kulturno-povijesne baštine, volio bih da Šibenik uči na iskustvu i greškama Dubrov-

Šibenik je, uz mnoge druge poznate osobe, posjetio i vlasnik Microsofta Bill Gates

radu eura

DANIJEL MILETA
(dogradonačelnik Šibenika)

Na svaku kunu iz gradskog proračuna uložili smo najmanje jednu kunu iz vanjskih bespovratnih izvora

nika. Šibenik je grad ogromne potencijalne energije koju pretvaramo u kinetičku energiju. Želimo omogućiti ljudima da se baš u Šibeniku ostvare. Zato razvijamo od komunalija, preko zdravstva do turizma. Od 1991. do 2013. niti jedna gradska uprava se nije zadržala više od jednog mandata. Neke ni taj jedan. Nama su građani dali podršku tri puta zaredom, a trudimo se opravdati povjerenje i za četvrti put - kaže HDZ-ov dogradonačelnik Mileta.

Mileta je povratnik iz Zagreba, gdje je studirao i radio deset godina. Vjeruje se da je određeni trend povratka Šibenčana na privremenom radu u Zagrebu, povratka ljudi s drugim iskustvima i navikama, također spasio grad.

- Mladi žele riješiti stan i posao. To se uz trud, element obiteljskog nasljedstva i sreće - a sreća je kada dobra priprema sretne priliku - može realizirati i drugdje. Ali što poslije? Koliko se gubi na putovanju do radnog mjesta i natrag? Što kad se rode djeca? Tada vrijeme vrijedi dvostruko. Pronađi svoje mjesto u gradu poput Šibenika vriedi zlata - rezonira Mileta.

Kulturni turizam

Međutim, unatoč svim naporima, pa i poticajima za bebe, broj stanovnika, zasad, ne raste.

U Šibeniku, uz onu da nema biznisa poput show biznisa, vriedi i ona da nema biznisa poput kulturnog turizma. Tvrđave Svetog Mihovila, Svetog Ivana i Barone naš su perpetuum mobile, napominje novinar Pilić. Velikim dijelom i tvrđave nositelji su gotovo 15 ljetnih festivala.

- Šibensko kazalište godišnje bez Međunarodnog dječjeg festivala odradi gotovo 200 vlastitih programa u sezoni. Uz MDF i drugo realiziramo 800 različitih termina - otkriva ravnatelj HNK u Šibeniku Jakov Bilić.

Umjetnički i zabavni pro-

grami na tvrđavi Sv. Mihovila, koncertni i filmski program na tvrđavi Barone, gdje je i priča o Šibeniku iz 17. stoljeća i okolnostima Kandijskog rata ispričana i tehnologijom proširene stvarnosti, konferencije u kampusu tvrđave Sv. Ivana te radionički, filmski, glazbeni i kazališni program Kuće umjetnosti Arsen u nadležnosti su Javne ustanove u kulturi Tvrđava kulture Šibenik, na čelu s Goranom Barišić Bačelić.

- Šibenik je obnovom tvrđava i Kućom umjetnosti Arsen dobio 25.000 kvadrata kulturne infrastrukture. Prosjek broja posjetitelja na godišnjoj razini je oko 150 tisuća, a lani je na tri tvrđave i u Kući umjetnosti Arsen održano 280 programa. Pozornica na tvrđavi Sv. Mihovila s gledalištem od 1077 mjesta ugostila je imena kao što su Bryan Ferry, LP, Roisin Murphy, Anna Oxa, Gregory Porter, Michael Kiwanuka, King Gizzard & The Lizard Wizard, Lorde... Open-air pozornica imala je više od 200 događanja; od opera i baleta do elektroničke glazbe. Ovo ljeto najavljujemo imena kao što su Sigur Rós, Emeli Sandé, Bono, José James i Maksim Mrvica! - nabroja ravnateljica Gorana Barišić Bačelić.

- Oduševljava me kako su Šibenčani, u teškom tranzicijskom vremenu, prepoznali kulturnu baštinu. Sinergija uspješnog gradonačelnika Burića daje veliki rezultat - kaže Ivica Poljićak, državni tajnik u Ministarstvu kulture.

U Šibeniku sve, dakle, raste, čak i fontana ispred Gospe van grada groteskno raste jer je sedrena, kako su prirodoslovci uputili građane, prilično zaprepaštene njezinom duhovitom voluminoznošću.

A Dubrovnik ostaje Dubrovnik, smatra Poljićak.

- Riječ je o dva dragulja iste krune. I Šibenik je fotogeničan grad. Slike Šibenika koje se šalju po svijetu nevjerojatna su priča - zaključuje Poljićak.

ZDRAVKO PILIĆ
(novinar Slobodne Dalmacije)

Uzlet Šibenika počinje s ulaskom RH u EU. Moguće da je to deset najblištavijih godina u šibenskoj povijesti

GORANA BARIŠIĆ
(ravnateljica Tvrđave kulture Šibenik)

Prošle je godine na tri šibenske tvrđave i u Kući umjetnosti Arsen održano 280 programa

NAJBOLJI HRVATSKI MLADI POLJOPRIVREDNIK/POLJOPRIVREDNICA

Otvoren je natječaj za izbor najboljeg hrvatskog mladog poljoprivrednika/poljoprivrednicu koji organiziraju hrvatska zastupnica u Europskom parlamentu i ambasadorica projekta za Hrvatsku iz redova Europske pučke stranke (EPP) Sunčana Glavak i Jutarnji list.

Na natječaj koji će biti otvoren od 25. travnja do 25. svibnja 2023. godine mogu se prijaviti mladi poljoprivrednici/ce koji su nositelji OPG-a i imaju do 40 godina života sa svojim projektima/operativnim konceptima, koji su tijekom 2021. i 2022. godine ili završeni ili u provedbi.

Medijski pokrovitelj izbora je Jutarnji list, a pobjedniku/ci bit će uručena novčana nagrada. Za pobjednika/cu natječaja, kao i za dvadeset najboljih poljoprivrednika/ca zastupnica Glavak će osigurati put u Bruxelles i posjet Europskom parlamentu.

Cilj natječaja za mlade poljoprivrednike je promicati pozitivnu sliku mladih poljoprivrednika te identificirati djelatnosti koje karakteriziraju inovacija, održivost i tržišna orijentiranost, a sve kako bi mladi ostali živjeti na selu te kako bi ruralan prostor opstao.

SKENIRAJTE KOD I PRIJAVITE SE!

ORGANIZATORI

JutarnjiLIST

PARTNERI

